

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

16.2.2005

B6-0094/05

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van vragen voor mondeling antwoord B6-0026/04 en B6-0025/04
ingediend overeenkomstig artikel 108, lid 5 van het Reglement
door Anders Samuelsen
namens de Commissie buitenlandse zaken
over de stand van de regionale integratie op de Westelijke Balkan

Resolutie van het Europees Parlement over de stand van de regionale integratie op de Westelijke Balkan

Het Europees Parlement,

- gezien de jaarverslagen van de Commissie over het stabilisatie- en associatieproces (SAP) voor Zuidoost-Europa,
 - onder verwijzing naar zijn eerdere resoluties over de landen in Zuidoost-Europa en het stabilisatie- en associatieproces, met name die van 20 november 2003,
 - gezien het historische bezoek van de premier van Kroatië aan Servië en Montenegro op 15 november 2004 en de ondertekening van een gezamenlijke verklaring bij deze gelegenheid waarin de wens van beide landen werd beklemtoond tot de Europese Unie toe te treden en oplossingen te vinden voor hun geschillen, zoals de bescherming van minderheden, de terugkeer van Servische vluchtelingen naar Kroatië en het lot van Kroaten die als gevolg van de oorlog vermist worden,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken over de verlenging van het mandaat van het Europees agentschap voor wederopbouw (A6-0031/2004)¹ en de mondelinge vragen aan de Raad (B6-0026/04) en de Commissie (B6-0025/04),
 - gelet op artikel 108, lid 5 van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de EU in 1999 het initiatief heeft genomen tot het stabilisatie- en associatieproces (SAP) voor de landen van de Westelijke Balkan (Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kroatië, Servië en Montenegro en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië) en als haar belangrijkste bijdrage aan het stabiliteitspact strategische kaders heeft opgericht voor de betrekkingen van deze landen met de Unie en een koppeling heeft aangebracht tussen de nieuwe contractuele betrekkingen (stabiliteits- en associatieovereenkomsten (SAA's)) en een hulpprogramma (CARDS),
- B. overwegende dat bilaterale betrekkingen een aanvulling vormen op een multilateraal kader waarbinnen regionale samenwerking en goed nabuurschap kunnen worden ontwikkeld als absolute voorwaarde voor een concreet uitzicht op het lidmaatschap,
- C. overwegende dat tijdens de Europese raden van Feira en Nice (juni en december 2000) expliciet de Europese bestemming van de bij het SAP-proces betrokken landen alsmede hun eventuele kandidaat-lidmaatschap van de Unie is erkend,
- D. overwegende dat de betrokken landen vorderingen hebben gemaakt maar dat er nog tal van obstakels op hun weg liggen alvorens zij de overgang naar volledig functionerende democratieën en markteconomieën hebben gemaakt en klaar zijn voor een nauwere band met de EU; en tenslotte overwegende dat hun Europese bestemming weliswaar onomstotelijk vaststaat maar dat verdere voortgang op deze weg zal afhangen van het vermogen van de

¹ P6_TA-PROV(2004)0056.

afzonderlijke landen om herkenbare verbeteringen aan te brengen,

- E. overwegende dat de Federatie van Servië en Montenegro die op initiatief van de EU werd opgericht om een impuls te geven aan het proces van democratische en economische hervormingen en de integratie in de EU te bespoedigen, op het ogenblik niet aan de verwachtingen beantwoordt,
- F. overwegende dat de vestiging van een democratisch Kosovo, niet alleen voor de etnische meerderheid maar voor alle etnische groepen die er wonen, het doel moet zijn van het optreden van de EU en dat de huidige en toekomstige hulpverlening op dergelijke beginselen gebaseerd moet zijn, maar dat de uitkomst van deze inspanningen nog ontoereikend is, voorts overwegende dat de situatie in Kosovo en de te wensen overlatende veiligheidssituatie van de achtergebleven leden van de Servische en andere niet-Albanese gemeenschappen, in het bijzonder na de uitbarsting van etnisch geweld in maart 2004, ook een negatieve weerslag hebben op de situatie in Servië,
- G. overwegende dat de bepalingen van resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de VN over de terugkeer van Servische en andere vluchtelingen naar hun steden in Kosovo niet altijd worden nageleefd,
- H. overwegende dat het grote aantal binnenlandse ontheemden (IDP's) in Servië en Kroatië een extra financiële belasting vormen voor beide landen,
- I. overwegende dat het bestaan van op staten gelijkende entiteiten en hun nog steeds onzekere status de instabiliteit van de regio verhogen,
- J. overwegende dat het bestaande institutionele kader dat een uitvloeisel is van de akkoorden van Dayton, de levensvatbaarheid van Bosnië en Herzegovina ondermijnt en een obstakel vormt voor integratie in Europa,
- K. overwegende dat het mislukken van het referendum van 7 november in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië de weg heeft vrijgemaakt voor de volledige tenuitvoerlegging van de overeenkomst van Ohrid en de bespoediging van het tempo van de integratie in Europa,
- L. overwegende dat de komende opening van de toetredingsonderhandelingen met Kroatië gezien moet worden als een positief signaal voor het Europees perspectief van alle landen in de regio,
 - 1. beklemtoont dat volgens de Europese veiligheidsstrategie die in december 2003 werd goedgekeurd de Westelijke Balkan een regio van groot belang is voor Europa en dat de toekomst van de regio ongetwijfeld ligt in aansluiting bij Europa, maar dat deze in hoge mate afhangt van de landen in de regio zelf;
 - 2. merkt op dat politiek inzicht in en kennis van de technische instrumenten voor de integratie in Europa belangrijke elementen zijn maar dat de bestaande instellingen, met name gekozen organen (in de landen van die regio) moeten worden versterkt en erkent dat hiervoor aanzienlijke aanvullende financiële middelen nodig zijn;
 - 3. is ernstig bezorgd over de economische en sociale situatie in de regio; beklemtoont dat de oplossing van dit cruciale probleem een van de belangrijkste sleutels is tot de stabiele

ontwikkeling van deze landen; dringt er bij de regeringen en de EU op aan de sociale en economische ontwikkeling als een van de hoofdprioriteiten te beschouwen;

4. herinnert eraan dat op een topconferentie die in juli 2002 werd gehouden en waaraan werd deelgenomen door de staatshoofden van Bosnië en Herzegovina, Kroatië en Servië en Montenegro, een gemeenschappelijke verklaring werd aangenomen over de tenuitvoerlegging van de Akkoorden van Dayton, waarin de onaantastbaarheid van de grenzen werd bevestigd en de terugkeer van de vluchtelingen en de samenwerking op het punt van de Europese integratie werden onderstreept;
5. is ingenomen met het bilaterale akkoord inzake de bescherming van minderheden dat op 15 november 2004 tussen Kroatië en de Federatie Servië en Montenegro werd gesloten en waarin de partijen uitdrukking gaven aan hun bereidheid de nationale minderheden te erkennen als een verrijking van de samenleving;

Bosnië en Herzegovina

6. merkt op dat 9 jaar na de ondertekening van het akkoord van Dayton essentiële politieke problemen nog steeds niet zijn opgelost, dat het land ernstig verdeeld is en de politieke stabiliteit kwetsbaar; is van mening dat er grote behoefte bestaat aan nieuwe politieke initiatieven die uitgaan van de basisparticipatie van de drie volkeren die er leven en als burens in een situatie van duurzame vrede moeten coëxisteren;
7. vestigt de aandacht op de hoofdpunten die nog onopgelost zijn: volledige samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal, veiligheidskwetsies, institutionele opbouw, infrastructuur, energie; is ingenomen met het besluit van de EU om de vredeshandhavingsoperaties over te nemen van de SFOR die onder leiding staat van de NAVO en waarvan het mandaat op 2 december 2004 is afgelopen, en legt in dit verband de nadruk op het geweldige belang van het omvangrijkste militaire optreden van de Unie tot dusverre, waardoor zij in Bosnië sterk aan zichtbaarheid wint; wijst erop dat dit van de Unie de belangrijkste internationale factor in Bosnië maakt, die niet alleen militaire instrumenten tot zijn beschikking heeft maar ook civiele zoals hulpverlening, handel en de politieke dialoog; wijst op de tegenstrijdige houding van sommige politieke krachten in Bosnië en Herzegovina, die openlijk de integratie in Europa steunen, maar de onontkoombare hervormingen belemmeren die nodig zijn voor een goed-functionerende staat;
8. is ingenomen met het feit dat de EU bereid is meer verantwoordelijkheden te dragen dan voorheen wat betreft de stabiliteit van Bosnië en Herzegovina; merkt op dat het omvangrijkste militaire optreden van de EU, EUFOR, een aanvulling betekent op de Europese politiemissie in Bosnië en Herzegovina; beklemtoont dan ook dat de overname van de door de NAVO geleide vredesoperatie SFOR in december 2004 een grote kans biedt op verdere vooruitgang, 10 jaar na Dayton; merkt op dat er zowel militaire als politieke componenten zijn; en dringt er bij de Raad op aan ervoor te zorgen dat de coördinatie tussen de talloze participanten maximaal is en dat het Europees Parlement goed wordt voorgelicht en speciale informatie ontvangt over EUFOR;
9. is ingenomen met het werk van het directoraat voor Europese integratie in de regering van Bosnië en Herzegovina; erkent dat positieve ontwikkelingen hebben plaatsgehad; wijst er nogmaals op hoe belangrijk het is dat de autoriteiten het hervormingsproces blijven stimuleren en ook aandacht gaan besteden aan prioriteiten als de aanpak van corruptie en

georganiseerde misdaad, het opsporen van criminelen die nog op vrije voeten zijn, de aanpak van de ernstig in het slop geraakte economie, de exorbitante kosten van het instandhouden van een functionerend bestuur en het wijdverbreide gebrek aan bestuurlijke capaciteit;

10. is teleurgesteld over het besluit van de Verenigde Staten - dat in juni 2003 in werking is getreden - dat Amerikaanse burgers in Bosnië vrijwaart van vervolging door het Internationaal Strafhof in Den Haag, na ratificatie door het parlement van Bosnië en Herzegovina;
11. dringt er bij de autoriteiten van Bosnië, en met name bij de regering van de Republiek Srpska, op aan nauw samen te werken met het Joegoslavië-tribunaal bij de vervolging van personen die van oorlogsmisdaden worden verdacht, en steunt, als aan deze voorwaarden wordt voldaan, een toekomstige uitnodiging aan Bosnië om deel te nemen aan het partnerschap voor vrede-programma; beklemtoont dat het ernstigste probleem de nog steeds durende straffeloosheid voor van oorlogsmisdaden beschuldigen en hun uitlevering is, wat een obstakel betekent voor verzoening en het ontstaan van vertrouwen tussen de volkeren; dringt er bij de autoriteiten van Bosnië en Herzegovina op alle bestuursniveaus, bij de civiele maatschappij, de orthodoxe kerk en bij alle anderen die verantwoordelijkheid dragen, op aan hun uiterste best te doen Karadzic en Mladic voor het Joegoslavië-tribunaal te brengen; is in dit verband ingenomen met de nieuwste arrestaties door de politie van de Republiek Srpska van 8 personen op grond van aanhoudingsbevelen in verband met begane oorlogsmisdaden en het besluit van de Raad om de tegoeden van een groter aantal van oorlogsmisdaden beschuldigen te bevriezen;
12. erkent dat er in Bosnië en Herzegovina nog altijd behoefte bestaat aan het bureau van de hoge vertegenwoordiger; wenst een grotere doorzichtigheid en parlementaire controle door het EP ten aanzien van de werkzaamheden en de besluiten van dit bureau, met name gezien het voornemen de werkzaamheden geleidelijk over te dragen aan de autoriteiten van Bosnië en Herzegovina zelf;
13. is ernstig verontrust over de ontdekking door UNEP-deskundigen van door verarmd uranium verontreinigde water- en bodemonsters, die in een aantal delen van Bosnië en Herzegovina zijn genomen; geeft uiting aan zijn bezorgdheid over het gebrek aan actie naar aanleiding van de aanbevelingen van UNEP om de verontreinigde gebieden te zuiveren;
14. is ermee ingenomen dat de aansluiting van elektriciteitscentrales in Bosnië en Herzegovina, Kroatië, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië en Servië en Montenegro op het West-Europese UCTE-netwerk, die in 1991 werd onderbroken, is hersteld; is van mening dat de hereniging van de Bosnische markt, die officieel verdeeld is in de entiteiten van de federatie en de Republiek Srpska, het economisch herstel van Bosnië een impuls zal geven;

Servië en Montenegro

15. wijst erop dat de komende twee jaar kritiek zullen zijn voor de Federatie Servië en Montenegro, omdat het vinden van een voor beide partijen bevredigende oplossing een kernpunt zal vormen voor de stabiliteit van de regio als geheel; wijst er nogmaals op dat de EU bereid moet zijn Servië en Montenegro te assisteren bij het ontwerpen van een stabiele regeling, maar zich neutraal dient op te stellen over de vorm die deze band moet krijgen;
16. betreurt dat Servië nog altijd onvoldoende medewerking verleent aan het Joegoslavië-

tribunaal en dringt er bij de autoriteiten op aan de hervorming van leger en politie voort te zetten en speciale aandacht te schenken aan de geheime politie;

17. herinnert de regering van Servië en Montenegro eraan dat eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden, ook die van etnische en nationale minderheden, een van de criteria van Kopenhagen is en een absolute voorwaarde voor verdere betrokkenheid bij de Stabiliteits- en Associatieovereenkomst die in een later stadium mogelijk leidt tot aansluiting bij de EU;
18. erkent dat toekomstige besluiten over de status van Kosovo politieke gevolgen zullen hebben voor Servië en dringt er dan ook bij Belgrado en Pristina op aan een openhartige dialoog te beginnen en een constructieve oplossing voor de toekomst van Kosovo te vinden;
19. verzoekt de Europese Commissie zo spoedig mogelijk haar werkzaamheden in verband met de studie over de mogelijkheid om zo snel mogelijk te beginnen met de onderhandelingen voor een stabilisatie- en associatieovereenkomst met de Europese Unie, af te ronden;
20. neemt nota van de uitkomst van de recente verkiezingen (23 oktober) maar betreurt de lage opkomst, met name de massale boycot door de leden van de Servische minderheid in Kosovo, waardoor nog eens duidelijk wordt hoe diep de verdeeldheid in dit gebied is;
21. beseft dat medio 2005 een evaluatie inzake de implementatie van de voorwaarden zal plaatsvinden met het oog op een besluit over de mogelijkheid om besprekingen over de toekomstige status van Kosovo te beginnen;
22. dringt echter aan op vastberaden maatregelen van de autoriteiten in Kosovo om de veiligheid voor alle burgers van Kosovo te vergroten;
23. erkent het belang van het SAP-voortgangsbewakingsmechanisme (STM) als middel om Kosovo te steunen in zijn structurele hervormingen om aansluiting bij Europa te vinden;
24. wijst erop dat meer dan vijf jaar na het conflict het lot van bijna 3.500 Kosovaren nog onbekend is; dringt er bij de Servische regering op aan actief samen te werken zodat alle informatie over de vermiste personen openbaar wordt; dringt er tevens bij de autoriteiten in Kosovo op aan alle informatie te verstrekken over de 500 Serviërs uit Kosovo die nog vermist worden;
25. verzoekt de autoriteiten van Kosovo de rechten van de Servische gemeenschap te eerbiedigen, de terugkeer van Servische vluchtelingen te vergemakkelijken, resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de VN na te leven en de georganiseerde misdaad en de handel in verdovende middelen krachtiger te bestrijden;

Albanië

26. is bezorgd over het ongunstige politieke klimaat in Albanië, waar spanningen binnen de regeringspartij tot een splitsing in die partij hebben geleid; betreurt het onvermogen van de Albanese regering om te handelen; verwacht concrete maatregelen van alle politieke partijen om het politieke klimaat te verbeteren;
27. beklemtoont de noodzaak van de verbetering van Albanië's bestuurlijke capaciteit en de bestrijding van willekeurig optreden door de autoriteiten; pleit voor een krachtiger optreden bij het verschaffen van middelen voor de bestrijding van corruptie, georganiseerde misdaad,

mensensmokkel, wapenhandel en verdovende middelen en voor verbeteringen met het oog op de totstandkoming van een onafhankelijk en efficiënt rechtsstelsel, met name de ontwikkeling van een functionerend rechtssysteem voor de administratieve sector;

28. meent dat Albanië een belangrijke rol kan spelen in de bestrijding van de georganiseerde misdaad en derhalve een spilfunctie kan vervullen bij de stabilisering van de regio;
29. beseft dat er nog veel moet worden gedaan aan de ontwikkeling van de economische sector (een kwart van de bevolking leeft beneden de armoedegrens), dat corruptie moet worden bestreden en meer transparantie nodig is; vestigt de aandacht op de moeilijke situatie in de onderwijssector en vooral op de noodzaak om gelijke kansen op onderwijs voor kinderen in het hele land te waarborgen;
30. verzoekt de regering en de autoriteiten van Albanië de rechten van de Griekse etnische minderheid te eerbiedigen en beklemtoont dat vooruitgang bij de onderhandelingen over een stabiliteits- en associatieovereenkomst en de Europese vooruitzichten van Albanië nauw verbonden zijn met de naleving van de mensenrechten en van de rechten van de minderheden;

Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

31. is van mening dat de volwaardige deelname van de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië aan het proces van de integratie in Europa niet alleen het land zelf maar de gehele regio ten goede zal komen;
32. is ingenomen met de inspanningen van de regering bij de tenuitvoerlegging van de op decentralisatie gerichte hervormingen als onderdeel van de kaderovereenkomst van Ohrid, die in 2001 werd ondertekend; is verheugd over de uitslag van het referendum van november 2004, waaruit bleek dat de Europese koers van het land op steun kan rekenen en die mogelijkheden voor verdere hervormingen biedt; wijst er verder op dat de inspanningen van de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië op het punt van de decentralisatie naar behoren dienen te worden ondersteund door de hulpprogramma's van de EU, die nog sterker "gedeconcentreerd" moeten worden om te kunnen profiteren van de deskundigheid van nationale en plaatselijke autoriteiten;
33. is van mening dat de mislukking van het referendum over de territoriale opdeling de weg vrijmaakt voor verzoening tussen de twee grootste etnische gemeenschappen volgens de lijnen van de overeenkomst van Ohrid, en van de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië een model van vreedzame coëxistentie kan maken dat een bijdrage kan leveren aan de stabilisering van de gehele regio;
34. verzoekt de Commissie de instellingen van het land nu rechtstreeks te betrekken bij het financieel beheersmechanisme van de EU-hulpverlening zoals voorzien in CARDS;

Kroatië

35. is ingenomen met het op 18 juni 2004¹ genomen besluit om Kroatië de status van kandidaat-lid toe te kennen;
36. verwacht de spoedige opening van toetredingsonderhandelingen met Kroatië, gebaseerd op het beginsel van eigen verdiensten;
37. dringt er bij de Kroatische regering op aan de dialoog met alle buurlanden voort te zetten en volledig samen te werken met het Joegoslavië-tribunaal;
38. dringt er bij Kroatië op aan de nog bestaande grensgeschillen middels een dialoog met Slovenië op te lossen, eenzijdige handelingen die de vastgestelde grens tussen Slovenië en Kroatië op losse schroeven zetten en het verloop van de grens zonder overeenkomst wijzigen, na te laten, de overeenkomst met het voormalige Joegoslavië (thans Servië en Montenegro) over het Prevlaka-schiereiland en de vrije scheepvaart in de baai van Kotor (Boka Kotorska) ten uitvoer te leggen en zijn uiterste best te doen om de terugkeer van vluchtelingen aan te moedigen en te vergemakkelijken;
39. neemt kennis van het bezoek dat de Kroatische minister-president Sanader in november 2004 aan Belgrado heeft gebracht en dat het eerste officiële bezoek van dien aard was sinds de ineenstorting van het voormalige Joegoslavië; wijst er voorts op dat minister-president Sanader en de president van Servië en Montenegro, Marovic, overeenkomsten hebben ondertekend over nationale minderheden en technische en wetenschappelijke samenwerking en dat zij het erover eens waren dat de toekomst van zowel Kroatië als Servië en Montenegro mede in het lidmaatschap van de Europese Unie ligt;
40. dringt er bij de autoriteiten op aan ingrijpende stappen te doen ter bevordering van de terugkeer van vluchtelingen en te waarborgen dat op nationaal niveau eerlijke en efficiënte processen tegen oorlogsmisdadigers worden gehouden;

Algemeen

41. dringt aan op een betere coördinatie van de internationale actie in de regio; meent dat de aanwezigheid in de regio van zoveel belanghebbenden noopt tot het vastleggen/verdelen van hun bevoegdheden; vestigt in het bijzonder de aandacht op de behoefte aan een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen het Europees agentschap voor de wederopbouw en de "gedeconcentreerde" delegaties van de Europese Commissie in de regio;
42. dringt aan op een duidelijker definiëring van de strategie van de Unie ten aanzien van de Balkan in de komende vijf jaren en met name in verband met het openen van onderhandelingen met Kroatië; meent dat de EU zich wel bewust moet zijn van de boodschap die zij afgeeft aan de andere staten van Zuidoost-Europa;
43. wijst erop dat de stabilisatie- en associatieovereenkomsten voor de Westelijke Balkan een cruciaal kader vormen op de weg van deze landen naar de Unie;

¹ Zie de conclusies van de Raad van 17/18 juni 2004 (10679/2/04 REV 2).

44. wijst erop dat de rol van het stabilisatie- en associatieproces en de stabilisatie- en associatieovereenkomsten dienen te worden versterkt en dat de Unie een heldere, stapsgewijze agenda voor de integratie moet opstellen;
45. dringt er bij de Raad en de Commissie op aan in het licht van de noodzaak de gehele samenleving en met name de opinieleiders te betrekken bij het proces van toenadering van de regio tot de Unie, noodmaatregelen te treffen voor een versterking van de samenwerking bij grenscontroles als onderdeel van een bredere strategie voor de regio inzake justitie en binnenlandse zaken, die onder andere een studie van de Commissie moet bevatten over de gevolgen van een geleidelijke versoepeling van de visumvoorwaarden voor de landen in de regio, en waarvan de conclusies dienen te worden aangeboden aan het eind van 2005; is van mening dat deze studie met name gericht moet zijn op het vergemakkelijken van het verkeer van studenten, NGO-vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van politieke instellingen;
46. beklemtoont dat de landen in de regio veel zelf kunnen doen om verdere voortgang te boeken op de weg naar integratie in de Unie, door te voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal;
 - de uitvoering van een efficiënt beleid voor de terugkeer van vluchtelingen en ontheemden;
 - eerbiediging van de rechten van de mens en de minderheden,
 - de uitvoering van een actief beleid ter bestrijding van corruptie, georganiseerde misdaad, mensenhandel, wapenhandel en verdovende middelen;
47. merkt op dat een van de hoofddoelstellingen van het EU-beleid moet zijn een stelselmatige en geleidelijke overdracht van verantwoordelijkheden ten aanzien van de uitvoering en het beheer van EU-hulpverlening, waarbij de rol van de plaatselijke en nationale autoriteiten wordt versterkt en voorts de betrokkenheid van de samenleving en de democratische krachten wordt vergroot, naarmate de landen in kwestie hiervoor de capaciteit ontwikkelen;
48. dringt er bij alle landen in regio op aan samen te werken bij de coördinatie van de regionale infrastructuur, omdat de ontwikkeling in deze sector van vitaal belang is voor de economische integratie van de regio;
49. betreurt het dat de terugkeer van de vluchtelingen en binnenlandse ontheemden in de regio nog altijd niet voltooid is;
50. spreekt nogmaals zijn bezorgdheid uit over de uittocht van jongeren en de braindrain uit de regio en de wijdverbreide armoede en werkloosheid die daaraan niet vreemd zijn;
51. stelt vast dat de mijnenvelden in de Balkan nog altijd een belangrijke hinderpaal vormen voor de ontwikkeling en de integratie van Zuidoost-Europa en dat er in het verleden weliswaar op dit terrein successen zijn geboekt, maar dat de mijnruimingswerkzaamheden van de EU in landen van de regio moeten worden voortgezet zodat het doel van het Verdrag van Ottawa uiterlijk in 2010 mijnvrije gebieden aan te wijzen, wordt verwezenlijkt;
52. is van mening dat de ontwikkeling van en steun voor een zelfbewuste burgermaatschappij onmisbare factoren zijn bij de versterking van de democratische instellingen en de weg kunnen vrijmaken voor een volledige verzoening tussen de partijen;
53. dringt er bij de Commissie op aan met een concreet project te komen voor de instelling van gebieden waarin voor aan elkaar grenzende regio's een grotere vrijheid van verkeer geldt, waardoor de ontwikkeling van grensoverschrijdende en regionale samenwerking wordt

bevorderd;

54. dringt er bij de Commissie op aan stedenbanden te bevorderen en te ondersteunen en verder steun te verlenen aan alle activiteiten die het netwerken tussen de diverse actoren in de Unie en de SAP-landen vergemakkelijken;
55. dringt aan op onverwijlde gesprekken tussen alle relevante politieke actoren over de status van Kosovo en spreekt de hoop uit dat deze besprekingen tot een positieve uitkomst zullen leiden;
56. dringt er bij de landen van de westelijke Balkan op aan de EU-gedragcode inzake wapenexporten goed te keuren en te eerbiedigen;
57. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de kandidaat-landen, alle regeringen en parlementen in de regio, de Europees coördinator voor de stabiliteitsovereenkomst, de bijzondere EU-vertegenwoordigers in de regio, de speciale afgezant van de VN in Kosovo (UNMIK), de OVSE en de Raad van Europa.